

Les farcidores

A l'Alt Urgell la gent de pagès treballava al camp per poder omplir el rebost de casa seva amb els productes que els oferien les terres de cultiu, i alhora engreixaven el bestiar tant per al consum propi com per a la venda. A l'hivern, pels volts de sant Martí (l'11 de novembre) tenia lloc la matança del porc, on hi treballava tant la família com els veïns i amics

de la casa. Les dones, les farcidores, feien el mondongo per elaborar els embotits i altres menjars amb la seva carn. Aquesta tradició s'ha conservat, i en molts pobles de muntanya s'elaboren encara embotits de molt bona qualitat per al propi consum.

Pobles a visitar:

Alinyà: Ubicat a la vall d'Alinyà, és el punt central de l'Espai Natura Muntanya d'Alinyà, la major finca privada de Catalunya, amb més de 5.000 ha, entre 500 i 2.380 m d'altitud, i l'única regió d'Europa on nidifiquen i s'observen amb facilitat els quatre grans rapinyaires del continent: voltor comú, trencalòs, voltor negre y aufrany. Trobem també l'església romànica de Sant Esteve.

Cabó: Als peus de la serra del Boumort i de Prada, Cabó conserva l'ambient d'un poble de muntanya. Hi destaca el seu molí, la premsa d'oli i l'església romànica de Sant Serni. Cal tenir en compte la Ruta dels Dòlmens que recorre bona part de la vall.

Canelles: Situat a l'aiguabarreig del riu de Perles i el de Canelles, podem passejar pels seus carrerons plens d'encant i visitar l'església de Sant Marc i Santa Eulàlia.

Coll de Nargó: Uns dels pobles més emblemàtics de l'Alt Urgell, on trobarem el Museu dels Dinosauris, el Museu dels Raiers, l'església romànica de Sant Climent i el nucli antic del poble, a més d'una bona vista sobre l'embassament d'Oliana.

El Vilar de Cabó: Amb les cases disposades al voltant de la plaça major, a tocar de la carretera veureu l'església de Sant Miquel i el cultiu de la vinya al solà de la muntanya.

El Pujal de Cabó: Ubicat al tram final de la vall, el poble s'ubica en un petit turó. Hi trobareu l'església de la Mare de Déu de la Concepció, i la font.

Figols: Situat a la riba esquerra del Segre, al peu de la roca de Nariada, trobarem l'església romànica de Sant Víctor.

Montanissell: Enlairat sobre la vall i amb bones vistes, hi destaca l'església romànica de Sant Joan i la Mare de Déu de la Salut. Per la carretera d'accés al poble, passarem a tocar de la Font Bordonera, un fresc espai d'esbarjo de les famílies de l'entorn.

Organyà: Famós per les seves Homilies, el primer text literari en català, trobat a la l'església col·legiata de Santa Maria, documentada per primer cop l'any 993, d'estil romànic i declarada Bé Nacional d'Interès Cultural. També val la pena dedicar una estona a passejar pel nucli antic. Si som excursionistes, no ens podem perdre pujar fins a l'ermita de Santa Fe. Organyà és conegut també per la fabricació d'embotits de primera qualitat.

Perles: Situat a l'entrada del congost d'Alinyà, és un racó molt pintoresc. L'església romànica de Sant Romà ens dona la benvinguda.

Valldarques: Ubicat en un entorn únic, enclavat al mig del riu del mateix nom, és un poble ple d'història, com ho

manifesten l'església romànica de Sant Romà i el castell de la Torre de la Vila..

La ruta proposada:

Volta al Coll Piquer

Aquesta curta excursió, molt ben senyalitzada, surt de la part alta del poble de Coll de Nargó. Anirem pujant pels seus carrers, fins que sortirem del poble per un estret caminet, que ens conduirà fins a un mirador des d'on tenim unes bones vistes de la zona. Continuant pel camí passarem pels peus del roc Roi, una impressionant roca de color vermell, com el seu nom indica. Seguirem ara per una suau pujada, fins a arribar al coll Piquer, on tres grans roques ens donaran la benvinguda. Són els famosos gegants del Coll Piquer, on de ben segur trobarem alguns escaladors enfilant-s'hi. Per tornar al poble, continuarem per la pista que baixa suaument fins al punt de sortida.

Matança del porc. Autor: desconegut. Fons: Cal Grifó

LA RUTA

Les farcidores

Dones rentant tripes per farcir, Taús. Anys 80.

Treseta de cal Tendé rentant tripes per farcir. Taús. Anys 80

Anotacions

Consell Comarcal de l'Alt Urgell

PLA per a la IGUALTAT d'oportunitats

Consorci d'atenció a les persones de l'Alt Urgell

Generalitat de Catalunya Institut Català de les Dones